

Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen 2025

Nijverdal, 17 december 2024, kenmerk 2024-020313

De raad van de gemeente Hellendoorn;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 19 november 2024;

overwegende dat het gewenst is om regels vast te stellen voor het gebruik en beheer van de gemeentelijke begraafplaatsen;

gelet op de artikelen 24 e.v. van de Wet op de lijkbezorging, de artikelen 149, 154 en 156 van de Gemeentewet en de Algemene wet bestuursrecht;

b e s l u i t:

I. in te trekken zijn besluit van 29 oktober 2019, nr. 2019-029268;

II. vast te stellen de Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen 2025

Hoofdstuk 1 Inleidende bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. begraafplaatsen: de gemeentelijke begraafplaatsen aan de Ninaberlaan en de Meester Ponsteenlaan en de natuurbegraafplaats "Het Kleine Blick";
- b. graf: de ruimte waarin een lijk wordt begraven;
- c. particulier graf: een graf waarvoor aan een natuurlijk persoon of rechtspersoon het uitsluitend recht is verleend tot:
 - het doen begraven en begraven houden van lijken;
 - het plaatsen en hebben van een gedenkteken op die ruimte;
 - het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
 - het doen verstrooien van as;
- d. algemeen graf: een graf bij de gemeente in beheer waarbij sprake is van een gebruikersrecht in plaats van een uitsluitend recht en waarin gelegenheid wordt geboden tot het doen begraven van lijken;
- e. collectief graf: een voorziening op de begraafplaats die is ingericht voor de teraardebestelling van stoffelijke resten. De stoffelijke resten uit graven, waarvan het grafrecht afloopt en niet opnieuw wordt verworven, worden overgebracht naar dit collectieve graf;
- f. asbus: een bus ter berging van as van één overledene;
- g. urn: een voorwerp ter berging van één of meerdere asbussen;
- h. particulier urnengraf/urnennis: een ruimte waarvoor aan een natuurlijk persoon of rechtspersoon het uitsluitend recht is verleend tot:
 - het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
 - het doen verstrooien van as;
- i. strooiveld: een aangewezen plaats waarop as wordt verstrooid;
- j. grafbedekking: gedenkteken of grafbeplanting op een (urnen-)graf;
- k. beheerder: de ambtenaar die belast is met de leiding op de begraafplaats of degene die hem vervangt;
- l. rechthebbende: de rechthebbende op een particulier graf/urnengraf/urnennis. De rechthebbende is de persoon die bepaalt wie in het graf wordt begraven of geplaatst;
- m. verdiepen: bij het verdiepen van een graf worden alle stoffelijke resten (op alle diepten) uit dat graf verzameld en onder het graf geborgen, in een diepere laag;
- n. ruimen: het vrijmaken van het graf van stoffelijke resten;
- o. grafbedekking: gedenkteken en/of grafbeplanting;

- p. grafbeplanting: winterharde beplanting, welke door de rechthebbende en/of de gemeente op een graf is aangebracht;
- q. gedenkteken: voorwerp op het graf voor het aanbrengen van opschriften of figuren, daaronder begrepen hekwerken en kettingen;
- r. directe begraving: een begraving van een lijk waarvoor de burgemeester op grond van artikel 17 van de Wet op de lijkbezorging toestemming heeft verleend deze binnen 36 uur na overlijden te begraven;

Artikel 2 Uitbreiding begrip "particulier graf"

Voor de toepassing van het bij of krachtens deze verordening bepaalde wordt, voor zover van belang, onder "particulier graf" mede verstaan: urnengraf en urnennis.

Hoofdstuk 2 Openstelling, orde en rust op de begraafplaats

Artikel 3 Openstelling begraafplaats

1. De begraafplaatsen zijn voor een ieder dagelijks toegankelijk van zonsopgang tot zonsondergang.
2. Burgemeester en wethouders kunnen nadere regels betreffende de openingstijden stellen. Zij maken deze tijden openbaar bekend.
3. Ter handhaving van de orde en rust op de begraafplaats kunnen de toegangen tijdelijk worden gesloten.

Artikel 4 Ordemaatregelen

1. Het is aan steenhouwers, hoveniers en daarmee gelijk te stellen personen verboden, anders dan met toestemming van burgemeester en wethouders, werkzaamheden voor derden aan grafbedekkingen op de begraafplaats te verrichten.
2. Het is verboden met motorrijtuigen op de begraafplaats te rijden, elders dan op de daartoe aangewezen rijwegen en anders dan voor een begravenis, voor het vervoeren van materialen of voor beheerwerkzaamheden.
3. Het is verboden met motorrijtuigen op de begraafplaats te rijden sneller dan 10 km per uur.
4. Burgemeester en wethouders kunnen ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in het tweede lid.
5. Het is verboden met rijwielen te rijden op de begraafplaats.
6. De begraafplaats is verboden voor honden en andere huisdieren.
7. Bezoekers, personeel van uitvaartondernemingen en personen, die werkzaamheden op de begraafplaats hebben te verrichten, zijn verplicht zich in het belang van de orde, rust en netheid te houden aan de aanwijzingen van de beheerder.
8. Degenen, die zich niet aan de in het vorige lid bedoelde aanwijzingen houden, moeten zich op eerste aanzegging van de beheerder van de begraafplaats verwijderen.

Artikel 5 Plechtigheden

1. Dodenherdenkingen, onthullingen van gedenktekens en overige plechtigheden op de begraafplaats moeten vijf dagen van tevoren worden gemeld aan de beheerder onder opgave van datum en uur van de plechtigheid en de wijze waarop de plechtigheid zal plaatsvinden.
2. De deelnemers aan de plechtigheid, bedoeld in het eerste lid, moeten zich in het belang van de orde, rust en netheid houden aan de aanwijzingen van de beheerder.
3. Het oplaten van ballonnen en vuurlampionnen is op de begraafplaatsen niet toegestaan in verband met de milieubelasting die hiermee gemoeid is.

Artikel 6 Opgraven en ruimen van graven

Het opgraven van lijken en het ruimen van graven is slechts toegestaan indien daarbij geen andere personen aanwezig zijn dan degenen, die met deze werkzaamheden zijn belast.

Hoofdstuk 3 Voorschriften voor lijkbezorging

Artikel 7 Kennisgeving begraven en asbezorging, openen en sluiten van het graf

1. Degene, die wil doen begraven, as wil doen bijzetten of as wil doen verstrooien, geeft daarvan uiterlijk om 9.00 uur van de werkdag, voorafgaande aan die waarop de begraving, bijzetting of verstrooiing zal plaatsvinden, schriftelijk kennis aan de beheerder. De zaterdag geldt voor de toepassing van deze bepaling niet als werkdag. Indien de burgemeester toestemming heeft gegeven om het lijk binnen 36 uur na het overlijden te begraven, moet de kennisgeving aan de beheerder zo tijdig mogelijk worden gedaan.

2. Een handeling, als bedoeld in het eerste lid, mag alleen plaatsvinden indien daarvoor een verlof tot begraven is afgegeven door de ambtenaar burgerlijke stand van de gemeente van overlijden.
3. Voor het verstrooien van as op een daarvoor aangewezen strooilocatie of op een graf is geen apart verlof noodzakelijk. Wel dient een hiervoor opgesteld formulier ingevuld te worden, waar alle voor de gemeente relevante gegevens op moeten worden vermeld, zoals de naam van de overledene, wanneer en waar er wordt uitgestrooid.
4. Het lijk, danwel omhulsel en de asbus moeten zijn voorzien van een duurzaam identiteitskenmerk (sticker). Het college kan nadere regels stellen over de wijze van begraven:
 - bij het begraven is het gebruik van natuurlijke materialen op de natuurbegraafplaats een verplichting;
 - de kleding die de overledene draagt of bij zich heeft zijn eveneens van organisch en milieu-verantwoord materiaal. Synthetische kleding dient te worden vermeden. De kledij mag bestaan uit afbreekbare stoffen zoals katoen, wol, of vlas. De overledene kan zonder kledij in een lijkwade (of) in een kist worden begraven;
 - synthetische kleding en andere onnatuurlijke materialen mogen niet gedragen worden. Overige onnatuurlijke materialen dienen ook zoveel mogelijk verwijderd te worden. Denk daarbij aan kettingen, ringen, kunstgebitten en wanneer mogelijk ook de protheses.
5. Het openen van een graf ter begraving of voor het bezorgen van as en het daarna sluiten van een graf, evenals het bedienen van de hulpmiddelen, mag uitsluitend geschieden door het personeel van de begraafplaats op aanwijzingen en onder toezicht van de beheerder. De nabestaanden kunnen deze werkzaamheden onder toezicht van de beheerder geheel of gedeeltelijk zelf verrichten indien zij hun wens daartoe uiterlijk om 9.00 uur van de voorafgaande werkdag mondeling of schriftelijk aan de beheerder hebben kenbaar gemaakt. Zij dienen bij deze werkzaamheden de aanwijzingen van de beheerder op te volgen. De zaterdag geldt voor de toepassing van deze bepaling niet als werkdag.

Artikel 8 Over te leggen stukken

1. Begraving en het plaatsen van een asbus mag slechts geschieden indien van tevoren het verlof tot begraven of tot de bezorging van as is overgelegd aan de beheerder.
2. Indien de begraving of de bezorging van as in een particulier graf zal plaatsvinden, dient, indien dit een andere persoon is dan de rechthebbende, een machtiging daartoe aan de beheerder te worden overgelegd, ondertekend door de rechthebbende.
3. De beheerder onderzoekt de genoegzaamheid van de overgelegde stukken.

Artikel 9 Tijden van begraven en asbezorging

1. De tijd van begraven en het bezorgen van as is:
 - op werkdagen: om 11.00 uur, 13.00 uur en 15.00 uur;
 - op zaterdagen: om 11.00 uur en 13.00 uur (met uitzondering van algemeen erkende feestdagen. Op deze dagen wordt niet begraven).
2. Bij het begraven op werkdagen heeft men de vrije keuze tussen de tijdstippen (tenzij er uiteraard al een andere uitvaart op één van de begraafplaatsen is ingepland). Op zaterdag wordt altijd eerst begraven om 11.00 uur. Pas daarna (dus bij tweede uitvaart op zaterdag) wordt om 13.00 uur begraven.
3. Burgemeester en wethouders kunnen in bijzondere gevallen van deze tijden afwijken.

Hoofdstuk 4 Indeling en uitgifte graven

Artikel 10 Indeling graven en asbezorging

1. Op de begraafplaats kunnen worden uitgegeven: particuliere graven en particuliere urnengraven/-nissen en algemene graven.
2. Op de begraafplaats Ninaberlaan wordt 'twee-diep' begraven. Hier liggen de graven hart-op-hart 135 cm uit elkaar.
3. Op de begraafplaats aan de Meester Ponsteenlaan en de natuurbegraafplaats "Het Kleine Blik" bestaat de mogelijkheid om 'drie-diep' te begraven. Op de begraafplaats aan de Meester Ponsteenlaan liggen de graven hart-op-hart 150 cm uit elkaar.
4. Burgemeester en wethouders bepalen bij nader vast te stellen regels hoeveel asbussen met of zonder urnen er kunnen worden bijgezet in de particuliere graven en hoeveel verstrooiingen van as er op of in de particuliere graven kunnen plaatshebben. Zij bepalen tevens de afmetingen en de uitgifteduur van de particuliere graven. De uitgifteduur kan niet korter zijn dan de minimumtermijn vastgesteld in de Wet op de lijkbezorging.

5. De begraafplaatsen aan de Ninaberlaan en de Meester Ponsteenlaan zijn in hun geheel aangewezen als verstrooiingsplaats. Op deze begraafplaatsen is ook een speciaal strooiveld ingericht.
6. De natuurbegraafplaats is niet als strooiveld aangewezen. Er kan alleen asverstrooiing plaatshebben wanneer de zode van 50 cm dikte van het graf is gehaald. De as wordt op circa 50 cm diepte verstrooid waarna de zode weer terug geplaatst wordt.

Artikel 11 Aantal overledenen in algemene graven

In algemene graven kunnen maximaal 3 lijken per graf worden begraven

Artikel 12 Volgorde van uitgifte

1. De particuliere graven op de begraafplaats aan de Meester Ponsteenlaan worden slechts voor directe begraving en in volgorde van ligging uitgegeven. De graven aan de Ninaberlaan worden uitgegeven wanneer er locaties vrij komen.
2. Enkel bij overlijden kan op de begraafplaatsen aan de Ninaberlaan en de Meester Ponsteenlaan een naastliggend graf worden gereserveerd, onder de voorwaarden dat:
 - de grafrechttermijn voor beide graven gelijk is;
 - de leges voor de grafrechttermijn van het tweede graf direct wordt betaald;
 - voor beide graven de rechthebbende eenzelfde rechtspersoon is.
3. Op de natuurbegraafplaats "Het Kleine Blik" kan vrij worden gekozen uit de beschikbare locaties. Het is niet mogelijk om hier een graflocatie te reserveren.
4. Burgemeester en wethouders kunnen een particulier graf toewijzen anders dan voor directe begraving en buiten de volgorde van uitgifte, indien dit om bijzondere redenen gewenst is.

Artikel 13 Categorieën

Burgemeester en wethouders kunnen bij nader vast te stellen regels de algemene en particuliere graven onderverdelen in categorieën. Zij bepalen voor de verschillende categorieën de situering en oppervlakte.

Artikel 14 Termijnen graven

1. Burgemeester en wethouders verlenen, voor zover de daartoe bestemde ruimte van de begraafplaats dat toelaat, op een daartoe bij hen schriftelijk in te dienen aanvraag, voor de tijd van dertig jaar of voor onbepaalde tijd het recht op een particulier graf. De termijn begint te lopen op de datum waarop het particuliere graf is uitgegeven.
2. Het in het eerste lid bedoelde recht van dertig jaar kan op aanvraag van de rechthebbende worden verlengd, telkens met een termijn van vijf, tien, vijftien of twintig jaren: mits de aanvraag twee jaar vóór het verstrijken van de lopende termijn wordt ingediend.
3. Ten minste zes maanden en ten hoogste twaalf maanden voor het verstrijken van de termijn van uitgifte van een algemeen graf, doen burgemeester en wethouders daarvan schriftelijk mededeling aan de belanghebbende bij dat graf, wiens adres hen bekend is.
4. Begraving of bijzetting in een particulier graf, waarvan de uitgiftetermijn binnen de wettelijke minimum grafrusttermijn afloopt, kan alleen plaatsvinden onder gelijktijdige verlenging van de uitgiftetermijn met een zodanige periode dat de dan resterende uitgiftetermijn ten minste gelijk is aan de wettelijke minimum grafrusttermijn van tien jaar. De verlenging dient te worden aangevraagd door de rechthebbende.
5. De in het vorige lid bedoelde periode van verlenging wordt naar boven toe afgerond op gehele jaren.
6. Burgemeester en wethouders verlenen, voor zover de daartoe bestemde ruimte van de begraafplaats dat toelaat, op een daartoe bij hen schriftelijk in te dienen aanvraag, voor de tijd van tien jaar het gebruikersrecht op een algemeen graf. De termijn begint te lopen op de datum waarop het algemeen graf is uitgegeven.
7. Het in het zesde lid bedoelde recht van tien jaar kan niet opnieuw worden verworven.
8. De in dit artikel bedoelde rechten kunnen niet langer gelden dan tot het tijdstip, waarop het terrein feitelijk aan zijn bestemming als begraafplaats zal zijn onttrokken.
9. Een recht, als in dit artikel bedoeld, kan slechts aan één rechthebbende worden verleend ten behoeve van zichzelf en voor de personen genoemd in artikel 16, eerste lid. Verlening van het recht ten behoeve van een ander is slechts mogelijk indien daarvoor gewichtige redenen bestaan.
10. De termijn voor een graf op de natuurbegraafplaats "Het Kleine Blik" is voor onbepaalde tijd.

Artikel 15 Termijnen urnengraven en urnennissen

1. Burgemeester en wethouders verlenen, voor zover de daartoe bestemde ruimte van de begraafplaats dat toelaat, op een daartoe bij hen schriftelijk in te dienen aanvraag, voor de tijd van vijf,

- tien of twintig jaar het recht op een urnengraf. De termijn begint te lopen op de datum waarop het urnengraf is uitgegeven.
2. Het in het eerste lid bedoelde recht van vijf, tien of twintig jaar kan op aanvraag van de rechthebbende worden verlengd, telkens met een termijn van vijf, tien of twintig jaar na bijzetting, mits de aanvraag vóór het verstrijken van de lopende termijn wordt ingediend.
 3. De termijn voor een urnengraf op de natuurbegraafplaats "Het Kleine Blik" is voor onbepaalde tijd.
 4. De in dit artikel bedoelde rechten kunnen niet langer gelden dan tot het tijdstip, waarop het terrein feitelijk aan zijn bestemming als begraafplaats zal zijn onttrokken.
 5. Een recht als in dit artikel bedoeld, kan slechts aan één rechthebbende worden verleend ten behoeve van zichzelf en voor de personen genoemd in artikel 16, eerste lid.

Artikel 16 Overschrijving van verleende rechten

1. Het recht op een particulier graf kan op aanvraag van de rechthebbende worden overgeschreven ten name van de echtgenoot of levenspartner dan wel een bloedverwant of aanverwant tot en met de derde graad. Overschrijving op aanvraag van de rechthebbende kan ook ten name van een ander natuurlijk persoon of rechtspersoon.
2. Na het overlijden van de rechthebbende kan het particuliere graf worden overgeschreven op naam van de echtgenoot of levenspartner dan wel een bloed- of aanverwant tot en met de derde graad, mits de aanvraag hiertoe wordt gedaan binnen één jaar na het overlijden van de rechthebbende.
3. Indien na het overlijden van de rechthebbende de aanvraag tot overschrijving aan burgemeester en wethouders niet wordt gedaan binnen de in het tweede lid gestelde termijn, zijn burgemeester en wethouders bevoegd het recht op het particuliere graf te doen vervallen.
4. Na het verstrijken van de in het tweede lid genoemde termijn van een jaar kunnen burgemeester en wethouders het particuliere graf alsnog op naam stellen van een nieuwe rechthebbende, tenzij dit recht betrekking heeft op een particulier graf dat inmiddels is geruimd.

Artikel 17 Afstand doen van graven

Zonder aanspraak te kunnen maken op enige vergoeding kan de rechthebbende schriftelijk afstand doen ten behoeve van de gemeente van het recht op het particuliere graf. Van de ontvangst van zodanige verklaring doen burgemeester en wethouders schriftelijk mededeling aan de rechthebbende.

Hoofdstuk 5 Grafbedekkingen

Artikel 18 Toestemming grafbedekking

1. Voor het hebben van een grafbedekking is de schriftelijke toestemming nodig van burgemeester en wethouders.
2. Over de wijze van aanvragen van de toestemming, de aard en de afmetingen van de grafbedekking en de wijze van aanbrengen kunnen burgemeester en wethouders nadere regels vaststellen.
3. Burgemeester en wethouders kunnen ontheffing verlenen van de door hen vastgestelde nadere regels.
4. Burgemeester en wethouders kunnen toestemming weigeren indien:
 - niet voldaan wordt aan de door hen vastgestelde nadere regels;
 - de grafbedekking afbreuk doet aan het aanzien van de begraafplaats;
 - de duurzaamheid van de materialen onvoldoende is;
 - de constructie van de grafbedekking ondeugdelijk is.
5. Afhankelijk van de plek op de begraafplaats waar begraven wordt, kan gekozen worden uit een verticaal (staand) of horizontaal (liggend) gedenkteken.
6.
 - a. de afmetingen voor een gedenkteken voor volwassenen zijn:
 - breedte maximaal 70 cm;
 - hoogte maximaal 125 cm;
 - dikte minimaal 8 cm en maximaal 50 cm;
 - de lengte van een liggend gedenkteken maximaal 200 cm;
 - de lengte (diepte) van een staand gedenkteken maximaal 60 cm;waarbij de lengte en de breedte van het gedenkteken het graf niet mogen overschrijden;
 - b. de afmetingen voor een gedenkteken voor kinderen zijn:
 - breedte maximaal 70 cm;

- hoogte maximaal 100 cm;
- dikte minimaal 5 cm en maximaal 40 cm;
- de lengte (diepte) maximaal 40 cm;

waarbij de lengte en de breedte van het gedenkteken het graf niet mogen overschrijden.

7. Voor gedenktekens mogen alleen duurzame materialen worden gebruikt, zoals natuursteen, metaal, keramiek, duurzame kunststoffen of een verduurzaamde houtsoort. Om verzakking te voorkomen moeten de gedenktekens voorzien zijn van een deugdelijke en duurzame fundering van beton- of kunststofpalen.
8. Voor de grafbeplanting kan men kiezen uit diverse laagblijvende plantensoorten. De aanbevolen hoogte is 30 cm. De beplanting mag niet hoger worden dan 125 cm en moet binnen de grafruimte blijven.
9. Op de urnengraven en urnennissen bevinden zich standaard natuurstenen afdekplaten. Op deze afdekplaat kan een, door de gemeente verstrekt, herinneringsplaatje (met afmeting 10 bij 15 cm), worden gehecht.
10. Op de natuurbegraafplaats "Het Kleine Blick" is het niet toegestaan grafbedekking of gedenktekens te plaatsen of losse bloemen, kransen of linten te plaatsen. Het bepaalde in artikel 20 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 19 Grafbeplanting

1. Niet-blijvende beplantingen op een graf, die in een verwaarloosde staat verkeren, kunnen door de beheerder worden verwijderd zonder dat aanspraak kan worden gemaakt op schadevergoeding. Losse bloemen, planten, kransen en dergelijke kunnen, wanneer zij verwelkt zijn, door de beheerder worden verwijderd.
2. Het is niet toegestaan beplanting te plaatsen op de natuurbegraafplaats "Het Kleine Blick".

Artikel 20 Verwijdering grafbedekking

1. De grafbedekking kan na het verstrijken van de graftermijn in opdracht van burgemeester en wethouders worden verwijderd.
2. Het voornemen tot verwijdering van de grafbedekking wordt gedurende ten minste een jaar voorafgaande aan het tijdstip waarop de grafbedekking zal worden verwijderd op een op of nabij het te ruimen graf te plaatsen sticker danwel bordje door burgemeester en wethouders bekend gemaakt, tenzij het adres van de rechthebbende bij burgemeester en wethouders bekend is. In dat geval maken zij aan hem uiterlijk een jaar voor het genoemde tijdstip per brief hun voornemen bekend.

Artikel 21 Onderhoud door rechthebbende

1. De rechthebbende is verplicht de grafbedekking behoorlijk te onderhouden of te herstellen.
2. Indien hij nalaat de grafbedekking behoorlijk te onderhouden of te herstellen, kunnen burgemeester en wethouders de hiervoor in aanmerking komende voorwerpen of zo nodig de gehele grafbedekking doen verwijderen. Het verwijderde blijft gedurende twaalf weken ter beschikking van de rechthebbende en vervalt daarna aan de gemeente, zonder dat deze tot enige vergoeding verplicht is.
3. De verwijdering vindt niet plaats dan nadat de rechthebbende behoorlijk per brief is opgeroepen om te worden ingelicht over de toestand van de grafbedekking. De oproeping geschiedt door mededeling op het mededelingenbord op de begraafplaats als het adres van de rechthebbende niet bekend is. Bij het graf wordt een verwijzing naar de mededeling aangebracht.
4. Het is rechthebbende niet toegestaan onderhoud te plegen op de natuurbegraafplaats "Het Kleine Blick". Het onderhoud geschiedt door de gemeente.

Artikel 22 Onderhoud door gemeente

In afwijking van artikel 21 kunnen burgemeester en wethouders na opdracht van de rechthebbende voorzien in het schoonhouden en het na verzakking opnieuw stellen van het gedenkteken en in de zorg voor de winterharde beplantingen.

Hoofdstuk 6 Ruiming van graven, urnengraven en urnennissen

Artikel 23 Ruiming, bezorging van overblijfselen en as

1. Het voornemen van burgemeester en wethouders om een graf te ruimen wordt gedurende ten minste een jaar, voorafgaande aan het tijdstip waarop het graf geruimd zal worden, op een bij

het te ruimen graf te plaatsen bordje ter kennis van de belanghebbenden gebracht, tenzij het adres van de rechthebbende op het graf aan hen bekend is. In dat geval maken zij aan hem uiterlijk een jaar voor het genoemde tijdstip per brief hun voornemen bekend.

2. De bij de ruiming van het graf nog aanwezige overblijfselen van lijken worden herbegraven in een collectief graf en de eventuele as wordt verstrooid op één van de daartoe bestemde strooivelden.
3. De rechthebbende op een particulier graf kan bij de beheerder een aanvraag indienen om de overblijfselen te doen verzamelen om deze weer in dezelfde grafruimte te doen plaatsen dan wel om deze elders bij te zetten of te doen verstrooien.

Hoofdstuk 7 Inrichting register

Artikel 24 Voorschriften

1. Burgemeester en wethouders stellen voorschriften vast voor het register van de begraven lijken en bezorgde as.
2. Het register wordt bijgehouden door de beheerder.

Hoofdstuk 8 Slotbepalingen

Artikel 25 Overgangsbepaling

De rechten en verplichtingen met betrekking tot particuliere graven, die voortvloeien uit of geacht worden te zijn ontstaan uit de ingevolge het bepaalde onder I. van dit besluit ingetrokken verordening, worden geacht ingevolge deze verordening te zijn ontstaan.

Artikel 26 Strafbepaling

1. Overtreding van een bij of krachtens deze verordening gegeven voorschrift of een voorschrift verbonden aan een toestemming wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste 3 maanden of geldboete van de tweede categorie.
2. Overtreding van het bij of krachtens deze verordening bepaalde kan bovendien worden gestraft met openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak.

Artikel 27 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als Beheersverordening begraafplaatsen gemeente Hellendoorn 2025.

III. dit besluit treedt in werking op de dag volgende op die van zijn bekendmaking.

*De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,*

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

De begripsomschrijvingen uit de beheersverordening en de heffingsverordening zijn grotendeels gelijklopend.

Artikel 2

Voor een particulier graf, particulier urnengraf of -nis gelden vrijwel dezelfde rechten en plichten. De woorden 'voor zover van belang' zijn ingevoegd, omdat de bepalingen betreffende het ruimen en wegnemen van een asbus alleen van toepassing zijn op een particulier graf, respectievelijk particulier urnengraf of -nis.

Artikel 4

Steenhouwers en hoveniers moeten zich er steeds van bewust zijn dat hun werkzaamheden storend kunnen zijn voor rouwende nabestaanden en tijdens uitvaartplechtigheden. De toestemming om werkzaamheden op de begraafplaats te verrichten moet vlot aan de steenhouders of anderen kunnen worden gegeven. Daarom verdient het aanbeveling dat burgemeester en wethouders het verlenen van die toestemming onder behoud van hun verantwoordelijkheid opdragen aan de beheerder (mandaat). De bevoegdheid van de beheerder om personen weg te sturen als zij zich niet aan zijn aanwijzingen houden en de verbodsbepalingen bieden voldoende mogelijkheden om tegen ongewenste activiteiten op te kunnen treden.

Artikel 5

Met dit artikel wordt beoogd om plechtigheden ordelijk te doen verlopen. Door te eisen dat de mededeling vijf dagen vooraf moet plaatshebben, kan worden voorkomen dat de plechtigheid samenvalt met een begrafenis. Een begrafenis moet volgens de wet uiterlijk op de zesde dag na overlijden geschieden.

Bijeenkomsten, die het karakter van een plechtigheid te buiten gaan, kunnen het karakter hebben van een openbare manifestatie. Hiervan moet vooraf kennisgeving worden gedaan aan de burgemeester volgens de Wet openbare manifestaties (Stb. 1988, 157) en de APV.

Artikel 6

De aard van de werkzaamheden bij het opgraven en ruimen van graven brengt met zich mee dat het bezwaarlijk is om toe te staan dat anderen hierbij aanwezig zijn. De praktijk heeft aangetoond dat er behoefte is aan een wettelijk voorschrift om de toegang hierbij van derden te weren.

Artikel 7, eerste lid

Een schriftelijke kennisgeving is nodig, omdat duidelijk vast moet liggen wat voor graf er wordt gevraagd. De as kan volgens de wet worden bijgezet in of op een graf dan wel in een bewaarplaats, meestal een urnennis.

Artikel 7, vijfde lid

Indien de nabestaanden alle of bepaalde werkzaamheden zelf willen verrichten, zijn niettemin de aanwijzingen en de hulp van het personeel van de begraafplaats nodig, ook om redenen van veiligheid, in het bijzonder bij het openen en sluiten van het graf. De werkzaamheden kunnen door de nabestaanden en het personeel van de begraafplaats samen worden verricht. De nabestaanden kunnen bijvoorbeeld een begin maken. Vervolgens kan het personeel de handelingen verrichten waar ervaring voor nodig is of die van de nabestaanden een te zware lichamelijke inspanning vragen. Het aanbrengen van de grafranden ter stutting van de grond om het geopende graf en het verwijderen van die randen voor het sluiten van het graf zal door het personeel moeten geschieden.

Artikel 8, eerste lid

De wet eist dat er een verlof tot begraven aanwezig is, afgegeven door de ambtenaar van de burgerlijke stand. Hierbij aansluitend is het gewenst om de beheerder van de begraafplaats een eigen bevoegdheid te geven medewerking aan de lijkbezorging te weigeren, indien niet aan de wettelijke vereisten is voldaan.

Artikel 8, tweede lid

De bezorging van de as omvat zowel het bijzetten als de verstrooiing. Er mag van worden uitgegaan dat het stoffelijk overschot van de rechthebbende zelf, indien deze is overleden, in het eigen graf mag worden bijgezet.

Artikel 9, derde lid

Een bijzonder geval kan zich voordoen als de burgemeester toestemming heeft gegeven om een lijk binnen 36 uur te begraven. Sommige nabestaanden vragen om deze toestemming om godsdienstige redenen. Daarnaast kan spoed geboden zijn in geval van lijkvinding.

Artikel 10, tweede en derde lid

Op de begraafplaats Ninaberlaan kan per particulier graf twee diep worden begraven. Dat betekent twee lijken boven elkaar. Op de begraafplaats aan de Meester Ponsteenlaan bestaat, mede vanuit cultuurtechnisch oogpunt, de mogelijkheid om per particulier graf drie diep te worden begraven, oftewel drie lijken boven elkaar.

Artikel 12, vierde lid

Een graf zal alleen buiten de volgorde van ligging worden toegewezen als dit niet bezwaarlijk is voor de situatie op de begraafplaats. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan het aanzien van de begraafplaats en de gesteldheid van de bodem.

Artikel 13

Een indeling in categorieën is nodig als burgemeester en wethouders verschillende regels willen vaststellen voor de grafbedekkingen op de graven die liggen op de verschillende delen (categorieën) van de begraafplaats.

Artikel 14, eerste lid en artikel 15, eerste lid

Deze bepalingen zijn opgenomen, omdat sommige rechthebbenden in de veronderstelling verkeren dat de uitgiftetermijn pas begint te lopen op het moment van de eerste begraafing of bijzetting.

Artikel 14, derde lid en artikel 15, derde lid

De Wet op de lijkbezorging bepaalt dat vanaf twee jaar voor het verstrijken van de lopende termijn een nieuwe graftermijn kan worden aangevraagd. Binnen een jaar na het begin van deze periode moeten burgemeester en wethouders de rechthebbende op het graf meedelen dat de graftermijn gaat aflopen, hetzij per brief, hetzij door aanplakking op de begraafplaats tot aan het einde van de periode dat de rechthebbende om het opnieuw verwerven van de termijn van uitgifte kan vragen.

Zie verder de toelichtingen op de artikelen 20, tweede lid en 23, eerste lid. Het is van belang om de rechthebbende mede te delen dat het verwerven van een nieuwe termijn tijdig moet worden aangevraagd.

Artikel 14, zesde en zevende lid

Een algemeen graf is bedoeld voor het begraven op kosten van de gemeente waarop een gebruikersrecht van tien jaar rust. Het opnieuw verwerven van een gebruikersrecht voor dit soort graven is niet mogelijk. Na afloop van de wettelijke grafrusttermijn bestaat de mogelijkheid om de stoffelijke resten een andere bestemming te geven. Zie verder artikel 23, tweede en derde lid.

Artikel 14, negende lid, en artikel 15, vijfde lid

Deze leden stellen dat bijvoorbeeld ook een stichting of ander rechtspersoon rechthebbende kan zijn.

Artikel 16, tweede en vierde lid

Het is verplicht dat er na overlijden van een rechthebbende een nieuwe rechthebbende wordt aangewezen die de verantwoordelijkheid voor de grafruimte en de daaraan verbonden kosten op zich neemt. Tot aanwijzing van een nieuwe rechthebbende kunnen alleen de personen bevoegd worden geacht die belang hebben bij het graf.

Dit zijn in de eerste plaats de bloed- en aanverwanten, genoemd in het eerste lid van dit artikel. De ervaring heeft geleerd dat het gewenst is om slechts één persoon als rechthebbende te doen aanwijzen. Maar het is ook toegestaan dat een ander natuurlijk persoon of rechtspersoon wordt aangewezen.

Deze bepaling stelt de termijn op één jaar.

Artikel 17

Dit artikel is opgenomen om buiten twijfel te stellen dat de rechthebbende bij afstand van het graf geen recht heeft op vergoeding of deels terugvorderen van de grafrechten.

Artikel 19

In de dagelijkse praktijk rijzen er nog wel eens moeilijkheden over verwijderde bloemen en eenjarige planten, bijvoorbeeld geraniums, aan kerst- en paasbakjes en aan vader- en moederdagboeketten.

Omdat de bloemen en planten eigendom zijn van de rechthebbende op de graven is een waarschuwing vooraf op zijn plaats. Het zou veel te omslachtig zijn de rechthebbende telkens per brief te waarschuwen dat de verwaarloosde planten of verwelkte bloemen zullen worden verwijderd. Het verdient aanbeveling om op het mededelingenbord op de begraafplaats doorlopend algemeen bekend te maken hoe daarmee wordt gehandeld.

Artikel 20, tweede lid

De gemeente Hellendoorn heeft goede ervaringen opgedaan met stickers in een onopvallende kleur. De mededeling dat burgemeester en wethouders voornemens zijn om de grafbedekking te verwijderen wordt ten minste een jaar van te voren gedaan. De mededeling aan de rechthebbende op een particulier graf dat de grafbedekking zal worden verwijderd kan in veel gevallen gelijktijdig worden gedaan met de mededelingen dat de graftermijn verstrijkt en een nieuw grafrecht kan worden verworven of dat het graf zal worden geruimd (zie ook artikel 14 en 15, tweede lid en artikel 23, eerste lid).

De grafbedekking kan ook worden verwijderd nadat burgemeester en wethouders het grafrecht vervallen hebben verklaard, omdat er na het overlijden van de rechthebbende niet tijdig een nieuwe rechthebbende is aangewezen (artikel 16, derde lid). In dat geval geldt eveneens het vereiste van de voorafgaande mededeling per brief of door het plaatsen van een mededeling bij het graf gedurende minstens een jaar.

Artikel 21

De aard en de afmetingen van de grafbedekkingen op particuliere graven en de termijn van uitgifte van deze graven met de mogelijkheid om een nieuw grafrecht te verwerven, maken dat bij deze grafbedekkingen niet kan worden volstaan met het minimum aan onderhoud door de gemeente. Daarom zijn de rechthebbenden op particuliere graven verplicht de grafbedekking behoorlijk te onderhouden en zo nodig te herstellen.

Artikel 22

Het onderhoud heeft als bedoeling dat de begraafplaats als geheel een verzorgd aanzien heeft.

In de meeste gevallen is het voldoende als de gedenktekens tweemaal per jaar worden gereinigd.

Op de graven kunnen winterharde beplantingen worden aangebracht, bijvoorbeeld rozen, coniferen en buxushagen. De zorg voor deze blijvende beplantingen kan omvatten het snoeien, het onkruidvrij

houden, het verwijderen van onkruid en het aanbrengen van nieuwe planten. Het is mogelijk dat de gemeente (voor rekening van de rechthebbende) het onderhoud verzorgt.

Artikel 23, eerste lid

De mededeling dat burgemeester en wethouders voornemens zijn om de graven te ruimen, wordt gedaan aan de belanghebbenden. Zie verder hetgeen is vermeld in de toelichting op artikel 20, tweede lid.

Artikel 23, derde lid

Het derde lid opent de mogelijkheid ook bij ruiming van een algemeen graf de stoffelijke overblijfselen c.q. de as een andere bestemming te geven dan die welke genoemd is in het tweede lid. Dat wil zeggen dat de overblijfselen niet worden begraven in het collectieve graf en dat de as niet op het strooiveld wordt verstrooid. Die andere bestemming - zowel voor algemene als particuliere grafruimten - is zo ruim mogelijk omschreven.

Zo kan bijvoorbeeld het eigen graf extra diep worden uitgegraven. De overblijfselen kunnen dan in kleine ruimingskistjes in die extra diepte worden geplaatst (ook wel het schudden van het graf genoemd). De rechthebbende kan dan vervolgens het graf bestemmen voor andere overledenen. Op deze wijze kan het graf gedurende een volgende generatie in dezelfde familie blijven.

Ook is het mogelijk om de overblijfselen opnieuw bij te zetten in een ander graf op dezelfde begraafplaats of deze over te brengen naar een andere begraafplaats.